Brassó, 1892. VIII. évfolyam, 101-ik szám. Kedd, augusztus 23.

Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 7 frt — kr
Félévre . . . 3 " 50 "
Negyedévre . . . 1 " 75 "
Külföldre egész évre 20 frank.

Egyes szám ára 5 kr. s kapható a kiadóhivatalban a Gross Gusztáv lottókollektorjában

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E M K. E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban

Hirdetések díja:
4 hasábos zármond-sor vagy annak helye 5 kr. Nagyobb és többszöri hirdetéseknél kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő

Nyilttéri közlemény sora 10 kr.

Hirdetések és Nyilttér díjai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőségi iroda
Brassó, Kolostor-utcza 26. szám alatt, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

A szerkesztőért felelős:
FEJER VILMOS.
Hétfőtől vissza nem adatnak.

A lap kiadó-hivatala:
Brassó, Kolostor-utcza 26. sz. a.
Ide küldendők az előfizetési pénzek és hirdetések díjai.

Testvériség.

A városunk falai között idöző magyar orvosok és természetvizsgálók megnyitó ülése a helybeli reform. templomban annyira gazdag volt lélekemelő mozzanatokban, hogy azoknak hatása elöl elrejtőznünk lehetetlen.

Nemcsak az elme nyert bő tápot s hajolt meg a XIX. század legmagasabb tudományszaka elött, hanem dagadott a szív is a hazafias vándorgyülés honszeretó érzelmének nyilatkozataira.

Hazánk elnyomatása korszakában a természettudomány e felkent bajnokai valának az ébredező szabadság elöhirnökei; a maros-vásárhelyi vándorgyülés tartama alatt ejtetett ki a rejtélyes margerita (gyöny) szó leple alatt az unió, a két testvérország egyesülése iránti forró vágy, mely vágy fényesen teljesülésbe ment

Egy második unio, két testvérnemzet egyesülésének ünnepélyes manifestatiója érvényesült tegnap az ész és tudomány kapcsán, a honszeretet közös érzésében.

A tudás közös mivelése évszázadok óta rokonokká avatta a németet és magyart. A Németországból melegitő napként kisugárzó bölcsészeti gondolkozás a reformacziótól kezdve egész Schoppenhauerig megtalálta nálunk is vendégszeretó honát Hegel és Herbart rendszerei áthatták irodalmunkat s felütték székhelyeiket mindenütt, hol csak tudományosság és tanitás tért foglalt.

Legujabb irodalmi irányunk kevés kivétellel a német kulturának hódolt.

Az exact tudományok szorosan összekapcsolák érdekeinket nemcsak theoriában, hanem társadalmi és politikai tekintetben is az alaposságáról nevezetes német gondolkozással.

Megszakadt ugyan az erdélyi fejedelemség megszünte után köztünk és szász testvéreink között a szoros öszinte politikai összeköttés, a mi különben átkos külbehatásoknak rovandó bünül fól.

Ma egygyek vagyunk nemcsak gondolkozásban, hanem érzésben is.

Az annyira szivünkhöz fórrt vándorgyülés rokonszenves megjelenése eloszlatta a mult sötét felleget s az öszinte találkozás feloldotta az eddigi bizalmatlanság jégkérgét.

Szász polgártársaink jelesei magyar munkával kedveskedtek vendégeiknek

Legyen ez biztositéka jazon remenynek, hogy irodalmunk fejlesztésében époly lelkesedéssel vesendenek mindenha részt, mint ezen ünnepélyes szent napokon, hogy támadjanak az uj szász nemzedék munkaképes soraiban!ujj Hétfaiak magyar nemzeti irodalmunk szamára; hogy szivben, lélekben együttesen szolgálván szent hazánk ügyét, a költőfejedelem igéi teljesedésbe menjenek:

Aus Vaterland, aus theure schliesz dich an:

Das halte fest mit deinem ganzen Herzen!

Hier sind die starken Wurzeln deiner Kraft...!

BARÁCZY SÁNDOR

Siker és szerencse.

A vándorgyülés tegnapi megnyitó ülésén a fenti czimen tartá érdekleszitó sociologiai tanulmányának felolvasását dr. Polák Illés, budapesti hirneves védő-ügyvéd. Noha felolvasása a tárgysorozat utolsó számát képezte, a midőn a hallgatóság figyelme már kimerüté vált, az uj és frappans eszmékben dus értekezés annyira felvillanyozá a közönséget, hogy teljesen önfeledten engedé át mindenki magát e kiváló modern társadalmi kérdés fejtegetéseiben lelt gyönyörnek.

Lelki élvezet volt hallani a természettudomány és társadalomtan közt fennálló kölcsönhatás philosophiáját.

A Copernicus és Darvin elméleteinek hatását az emberi társadalom fejlődésére, akár szellemi, akár anyagi tekintetben, Spenzer Herberten és Bucklen kivül társadalomtani szempontból véve, érdekesebben aligha valaki magyarázta mint dr. Pollák.

Éles logika, beható figyelötehetség, az emberi lélek minden phásisainak alapos ismerete jellemzik e minden tekintetben kimagasló felolvasást.

Dühring társadalomtani müve, mely a pauperismus megszüntetésének nagy problemával közd meg; Comte és Quetelet physáguc socialja aligha jobb tolmácsra akadt Magyarországon, mint az ékesszóló felolvasóban, a ki ritka szerencsével „utile miscuit dulci."

És még is, és mégis lehangoló volt, hallani azt, a mit elismerni kénytelenek vagyunk: a létérti küzdelem tiszta anyagias voltát.

A világtörténelem minden eszméniyi vivmánya: a moral, a speculativ és transcendental gondolkozás bámulatos müvei, Homér és Shakespere derült világa, a vallásos poezise a lovagkölteszetnek porba hullanak e materialis nézet kegyetlen boncztése alatt.

Nem marad semmi hátra az emberiség öneszményitőséből, mint a keserü csalódás: a tragicum.

Mert ha a létért való harczban a becsület, az erény, a törekvés folyton kudarczot vall a ravaszság és hazugság előtt, akkor csak nemleges élettengés várhat a társadalomra, hol a nirvána leend az egyén nek egyedüli vigasza szenvedése: közepett.

A tevöleges élet sikere eszerint csak a szerencsében keresendő A lelkiismeret categorikus imperativusa megszünik; megszünik az önérzet, a jog- és kötelemérzet.

A szemtelenség és tolakodás bir egyedüli létjoggal s a hiven teljesitett kötelesség édes érzete guny tárgyává válik.

S mert a szenvedésnek jés köznyomornak soha hossza, vége, — mi czélja van a templomoknak és iskoláknak, hol az életkülzelem követelményeivel merő elientétben álló ideális eiveket hirdetnek és magasztalnak?

By.

A magyar orvosok és természetvizsgálók Brassóban.

Brassó, 1892. aug. 22.

A magyar orvosok és természetvizsgálók Brassóba gyülteк össze, hogy a XXVI-ik nagygyülést megtartták, melynek ideje az 1892-ik év augusztus havának 22—25-ik napjaira van kitüzve.

A magyar királyság fő- és székvárosából Budapestről, s az ország legtávolabb vidékeiről is igen szép és tekintélyes képviselete érkezett az erdélyi hazarész legdélkeletibb metropolisába, hogy az orvosi szaktudomány vivmányi mellett, a természettudományok mezején is felgyujthassa az örtüzeket, melyek a tudományos elöhaladás fényes szövétneкeiül tekinthetők.

A Budapestről érkezett központi elnökséget a város hatósága és a helyi rendező bizottság a polgárvidaron fogadta és üdvözölto, de a nagy mozgalom, hirtelen jött eső, sebes forgószél annyira felforgatta az elfogadási ünnepélyesség sorrendjét, hogy sem a polgármester üdvözlő beszédét, sem a központi elnökség köszönetét nem lehetett kivenni a nagy chaoszban.

TÁRCZA.

Vallomás.

Hűtlen lett az eszem, egyedül maradtam,
Nem tudom már tovább folytatni a harczot...
Bevallom, mit eddig oly nagyon titkoltam,
Mitől büszkeségem eddig visszatartott.

Akármi történjék, szeretlek leányka!
Szeretlek lángoló, forró szenvedéllyel;
Tied minden perczem minden gondolatom,
Rád gondolok mappal, rád gondolok éjjel!

Szeretlek, imádlak, gyönyörü leányka!
Neked adom szivem, neked adom lelkem,
Lelkemben vágyodás, epedés, csodálat,
Szivemben egyedül végtelen szerelmem!

Most már mindegy lányka, ha te nem szeretsz is,
Eddig büszke voltam, most rabszolgád vagyok . . .

Valamit adnod kell, hogy emlékem legyen:
Üdvöség, kárhozat . . . bármit elfogadok!

L. J.

A csapétiak csodálatos orgonája.

— Félig-meddig igaz történet. —
Irta: **Végh Mátyás.**
(Folyt. és vége.)

És megkezdődött a discussió, előbb halkan, bátortalanul; majd mind hangosabban és kevesebben. Nyári tánczvigalom a kerek erdőben; koncert a lágas iskolatermekben, kollektálás megye és országszerte; tombolatárgyak gyüjtése, valamely magas állású kegyurnak megnyerése nagyobb áldozattételre stb. stb. mind mind felszínre kerültek, de alig is merültek az elnöknő ellenvéleménye elött.

— Nem, én a magunk erején akarom az uj orgonát megteremteni. Nem kérünk, nem hajlongunk senki elött; ez az én elvem s e mellől nem tágitok. Értitek, nem tágitok.

S elhallgattak mindnyájan — maga a papné is. A gondolkozás ereje elnémította az érzékek működését: a szemek nem láttak s a fülek nem hallottak.

Mindenki a saját gondolatával töpelődött mikörben az arczizmai lesimultak, a szemek egy pontra szegeztetek, a fejek nem mozdultak s a kezek ezüggedten hullottak az ölbe.

Szinte elképzelhetlen állapot!

Hanem ezt a pillanatnyi szünetczöt a finta! papné örömteljes felkiáltása hirtelen megzavarta.

— Meg van, ha görögül tud vala, azt kiáltotta: heureka!

— Meg van!

— Mi van meg? — kérdezte egyszerre a merengésből felrezzent három tagtárs.

— A csépelőgép, azaz, hogy az orgona; egyébiránt ez most egyre megy; mert csép lőgéppel teremtünk orgonát magunknak.

— Csépelőgép—pel . . . hogy lehet az; csépelőgép-i orgonát szerezni?

— Hiszen már maga a csépelőgép is . . . .

— Ugyan no vágj a szavamba . . . . .

— Drágább egy jóra való orgonánál . . . .

— Ne presmitalj nekem.

— Ki tog hovetni az egész világ, ha . . . .

Hallgassatok, ha mondom; hadd beszélem először ki magamat, azután morfondirozzatok. Mindnyájan tudjátok, Kálay Gerzson ur végrendeletileg nyolcz száz forintot hagyományozott a csapétiak szent oczlesiájának, nyilván oly kikötéssel, hogy ez a pénz addig kamatoztassék, míg a templom felépül s akkor az uj templom számára uj orgona vétessék. Ámde a templom előbb felépült, hogy sem ez az összeg annyira kinőtte volna magát, hogy egy mető orgonát megbirna. Most már én igy gondolom ki a dolgot.

— Halljuk! — kiáltanak a tagtársak.

— Csak türelem, mindjárt meghalljátok.

— Ezen a pénzen szerzünk egy lokomotives csépelőgépet . . .

— Hiszen az nem nyolczszáz forint, hanem van legalább kétszer — vágott közbe a praktikus jegyzőné . . . .

— Az mit sem tesz, megveszszük részletfizetésre. Az ujságokból tudom, hogy csépelőgépet is adnak rátára. Itt körülbe sehol sincs olyan masina, jól kifizeti magát. Szántó előtt kérünk a csépelőtetőtől. Ha itt Csapéton elvégezte a munkát, átengedjük Halmágyba, Nagy-Berzenczére, Kőbiére, Ocsédre. Ivándiba; a télre meg Muki báró foglalja le; ne féljetek, lesz jövedelem bőven, a gabonát elszállyuk, a begyült pénz egy részét türlesztésre szánjuk, más részét gyümölcsöztetjük s kétharom év alatt lesz orgona is s megmarad a csépelőgép is.

— Igen, ha az olyan könnyen menne, — szólt kétkedően a kuratorné.

— Bizzátok csak rám, majd eligazitom én a papommal.

— Hátha porrá találna égni, vagy elen. még a gondolatától is irtózva a jegyzőné.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Az elfogadási és elszálláslási bizottság sok igyekezetet tanusított, de az a kavargó időjárás csaknem felszaverta az ügyrendet, elanyira, hogy még arról sem intézkedhettek, hogy az ismerkedési az télyre kellő számu asztalokról, helyekről rendelkezhetett volna a vendégek részére, hogy ne kellettet volna megosztva és eszigeztelen lenniek s még sokaknak a kijelölt Hotel-Centralból más helyiségekbe elvándorolnia, mert a vándorgyülés lényege nem abban áll, hogy messze utról érkezett, kifáradott s részben tájékozatlan vendégek az éj sötétében bandukoljanak Brassóban fel és alá, a míg valahol asztalhoz juthatnak, hogy drága pénzen kielégíthessék anyagi szükségeiket. A tudomány embereinek is van szükségre anyagi kellékekre, mivel a phisikai erő szervezeti összekötöttésben áll azon erőkkel, melyek az értelem fáklyáját lobogtatják, hogy azok kellő világosságot nyujthassanak az ismeretek tömkelegében.

A rendezetlen ismerkedési estély szótalansága eléggé beszélhetett azon helyzetről, melyben a rendezőség eléginek találta a nénu üdvözletet, jóllehet a tudományosság képviselőinek igen helyén lett volna pár üdvözlő szót mondani az ismerkedési estélyen, hogy azután azoknak is lett volna módja és alkalma vissont üdvözletet mondani, magass szinvonalon álló felköszöntöket mondani, hogy annak a nagy közönségnek is lett volna lelki élvezete, mely feles számmal jelent meg, de igen lehangolva távozott el, mivel ilyen szótalan és sótalan ismerkedési estélyről még csak fogalma sem lehetett. Ennyi nyíl kijelentéssel tartoztunk az igazságnak.

Az első nap impressiója, a fogadás és ismerkedés lanyhasága sok reményeinkés foltevésre adott okot, de tartózkoznk egyéni- mások hangoztatott nézeteinknek nyilvános kimondásától, hogy ne zavarjuk azon összhangot, melynek ezen vándorgyülést uralnia kell, mivel ugy szeretnők, hogy a magyar orvosok és természetvizsgálók elégedett hangulattal távozzanak el Brassóból, a természeti szépségek, kultur vivmányok, közgazdasági tényezők, kereskedelmi források és ipari munkálatok által egyiránt megáldott, gazdag emporiumból, mely a magyar királyság egyik legkiválóbb nevezetességét képezi.

Augusztus 22-én már szivesen napirendre térhettünk az előző nap hiányai felett, mivel a ref. templomban tartott nagygyűlés lélekben felemelő részletekkel dicsekedhetett, melyet a barátságos elismeréssel emlitünk fel, mivel e részben is tartozunk az oszló igazságnak. A sajtó kötelessége lehetőleg hiven adni vissza az eseményeket s ezen kötelesség teljesítésben jogkörünket befolyásoltatni nem engedjük.

A vándorgyülés elnöke: Ürmösi Maurer Mihály cs. és kir. kamarás, Brassómegye főispánja igen férfias és tartalmas megnyitó beszédet mondott, melyben jogal hivatkozott a magyar állameszme kötelező erejére, mely beszédet a magyar orvosok és természetvizsgálók többszörös tetszés- és éljenzésben részesítettek.

Brassó város részéről Brennerbergi Brenner Ferencz királyi tanácsos, polgármester mondotta el az üdvözlő beszédet. A magyar nyelven elmondott tartalmas üdvözlőbeszéd szántén éljenzésben részesült. Köszönet a polgármester urnak, hogy a magyar orvosokat és természetvizsgálókat ezen megiltő megtisztelteltésben részesitette. Ha az ismerkedési estélyen csak egy paránya érvényesülhetett volna ezen hazafias üdvözletnek, milyen más benyomással térhettek volna pihenésre a kifáradott brassói vendégek!

Brassómegye részéről Tompa Sándor főjegyző, alispán helyettes üdvözölte a vendégeket. Hazafias érzület, meleg közvetlenség nyilvánult szavaiban. Rokonszenvesen megéljenezték.

A központi választmány jelentését dr. Sehächter Miksa vándorgyűlési titkár olvasta fel. A nagyváradi nagygyűlés óta történt társasági mozgalmaknak volt ez tiszta tükre, melyből látható volt a társaság tevékenysége. A gondosan összállított jelentés kellő figyelemben részesült.

A helyi bizottság elnöke: Obert Ferencz tanár olvasta felkész a vándorgyülés feladatát ecsetelte s üdvözölte a vendégeket, mely után az üdvözletek sora következett és a napirend folyama érvényesült. Mindezekről a rendes tudósitónak tiszte érdemlegesen beszámolni. Obert ur jeles szónok, tudós férfiu, németül tartott ethikai fejtegetése cathedrai bölcselmet árult el, melyért a magyar orvosok és természetvizsgálók meg is szivelték a német szót s éljenzésben adták kifejezést érzelmeiknek.

Most már az emlékbeszedek, szakülések, kirándulások következnek, mig majd 25-ikén közebéd zárja be az ünnepségek sorát. Oszintén óhajtjuk, hogy kedves emlékekkel távozzanak el Brassó vendégei a Czenk alól. Koronázza siker a magyar orvosok és természetvizsgálók brassói nagygyűlését!

K. S.

A vándorgyülés első napja.

A vendégelkel már első este legjobb viszonyba lépett brassiak az előbbiekkel egyétt hora reggeltól hullámzottak leginkább a sétatéren és köruton. Habár a közbejött kis esőzés darára rémisztette, mégis a hőség a belletti vendégeknek majdnem felét visszatartotta, mégis a szép uj templom minden zuga megtelt elkötelő közönséggel, mikor a vándorgyülés tisztikara utan nyomban Ürmösi Maurer Mihály főispán diszmagyarban érkezett meg és az ülést nagyérdekü beszédével nyitotta meg. Beszédében fökép arra a politikai fontosságra utalt, melylyel a vándorgyülések az unio visszaállta óta erre vonatkozóleg bírnak. Elérhetetlen érdemeknek mondja, hogy a magyar faj megerősödésére, a nemzeti cultura meghonosodására és a magyar állam consolidatiójára vezettek. Reámutat az ország ezen déiketeli határszélének fejlődésére és remélli, hogy a látogatás sok félreértést meg fog szüntetni és sok áldást hozni. Üdvözlő szavai végén e nevezetes gyülés emlékére 400 koronát tüz ki pályadijul. Szánni nem akaró éljenzés és taps követte a hazafias szavakat.

Ezután Brennerberg Ferencz Brassó varos, Tompa Sándor főjegyző a megye nevében üdvözölte a vándorgyülés tagjait, majd Schächter Miksa központi titkár olvasta fel az ál. választmánynak élénken összeállitott jelenté sét, kitérve a nagyváradi ülés óta lefolyt két év minden fontos mozzanatára. Erre a helyi bizottság elnöke Obert Ferencz vórosi lelkész nagy hévvel előadott beszédet tartott a vándorgyülések etikai és hazafias jelentőségéről, kifejtve a természeti tudományok művelésének nagy erkölcsi hatását egyszekre és nemzetekre. Lelkes, a haza éltetésével végzett szavait éjo oly lelkes éljenzés és taps követte.

Miután Otrobán Nándor dr. felolvasta a nagyszámu tudományos és közművelődési egyesület és társulat nevét és képviselőit, kik a XXVI. vándorgyülés üdvözlték, Frivaldszky János alelnök a vándorgyülésnek a lefolyt két évben elhunyt neveseb tagjairól emlékezett meg, kiknek sorában nevekkel, mint Haynald, Révész, Neudtrich, Hamary stb. találkozunk.

Minthogy Kanitz Agoston kolozsv. egyt. tanár megjelenésében akadályozva volt. Hedvig János, mult századbeli kitünő botanikus élete és a növénytana nézve mily mas és szerevehető hatásu működését targyazó munkáját Csató János alispán olvasta fel.

Végül Pollák Illés dr., a kitünő kriminalista valósággal magával és elragadta a hallgatóságot „A siker természetrajzáról" tartott előadásával. Mély gondokorás, szigoru logika, a természeti törvények, az ember természetének és társadalom szövevényeinek alapos ismerete jellemzik e munkát, mely el a szerző valóban bámulatos könnyüséggel minteegy játszik a legnehezebb problémákkal. E mellett szellemes, virágos és mégis szakszerü nyelvezet és oly kitünő előadás! nem csoda, ha az éljenzés és taps nem akart szünni és újra meg újra kitört!

Ily élénk és emelkedett hangulatban oszlatta fel elnöklő főispán a gyűlést, kijelelve az orvosi szakcsoportnál megnyitó elnöknek Genersich Antal dr. egy. tanár, a természettudományinál Edelmann Sebő premontrei kanonok tanárt, a társadalmiai Kováts Ferencz, kir. tan. tanfelügyelőt, a gyógyszerészinél Rozsnyay Mátyás aradi gyógyszerészt. A király, a haza és az elnök éltetésével hagyta el a közönség a templomot, mely ez alkalommal is a legnemesebb érzelmek és szavak hajlékává lőn.

*

Délután az orvos-sebészi, természettudományi és gyógyszerészi szakosztályok megalakultak; az elsőt Genersich Antal dr., a másodikat Edelmann Sebő tanár nyitották meg érdekes szakszerü fejtegetésekkel. A megalakulás után vendégeink kisebb nagyobb csoportokban elvezték a város szépségeit, este pedig nagy számmal látogatták meg az egyetemi hallgatók bálját.

*

A természettudományi szakcsoport alakuló gyülése.

Dr. Edelmann Sebő tanár, a szakcsoport elnöke, melegen üdvözli a XXVI. gyülésre egybegyűlt tagtársakat és hálával adózik az elődök emlékének. Utal agyottmiküdés és kölcsönös támogatás szükségességére, a mely nélkül a vándorgyülések feladatának megoldása nem lehetséges. Az együttmiküdés üdvös voltának példájaként hivatkozik az elektrotechnika fejlettségére, hatalmas iparára és sitére megnyitó előadása tulajdonképeni tárgyára; „az elektromos munkaátvitel és erőszétosztás közgazdasági és ipari fontossága"-nak feltegetésére. Kiállitás pontjai a Lauffen-M.-Frankfurti elektromos munkaátvitel képezi; hivatkozik az egyesült államok s a continens ugyanti államainak elektromos berendezéseire, azon eminens befolyásra melyet ezek az emlitett államok tudomanyos és ipari életére gyakorolnak. Hazánk északi és nyugoti részei ben sok vizi erő van; ezek csak az elektromossag utjain értékesíthetők sikerrel. Értékesitésök pedig ugy közgazdasagi mint ipari tekintetben nagyon fontos, mert ugy lehetne azon a vidéken, a mely mezőgazdaságra nem alkalmas, ipart teremtani.

A magyar egyetemi hallgatók táncestélye.

Talán szivesebben, mióta bohemnek csaptam föl, nem ragadtam meg a tollat, hogy egy lefolyt estélyről igyekezek minél hiebben megemlékezni. S ne vegye azt senki rossz néven, ha kevésbé fog sikerülni oly élethiven visszatükröztetnem az estélyt, a mint az a valóságban megtörtént. Átvigadtam magam is az éjszakát. Soha még nem lelkesedtem annyiszor, nem persdultt fel erstimben a vér. Szinte erőt kölcsönöznek a reminiscentiák, holott nem hunytam le a szemeimet; a perselen is szomborg a terem, lejtenek a párok a minden egyesnek ott honol az arczán, mozdulataiban a fesztelen, igazi kedélyesség.

A terem rendkivül ügyesen volt feldiszitve, a zászlódraperia kedves symmetriája megnyerő külső kölcsönzött a falaknak, melyen belül a reménytejes ifju rendezők siettek az érkező nőközönséget a legelőzékenyebben kalauzolni. Figyelmök e tekintetben kiártott a tánczi folyamiu is és az egyetemi polgárok gavallér magatartása mindenesetre a megjelenteknek a legtartósabb emlékezés feltételezésére enged következtetni.

Az előtöltések csinosak és változatosak voltak s az, hogy a nő csöngő ruházatát egy ilyen kedélyes együttlét zálogához mérte, bizonyitja lelkesedését a derék rendezők körülteknitése iránt.

A vidék, még nagyon távoli is, tömegesen volt képviselve, s öszintén irva: sajnájuk, hogy az a sok csinos tüe arez nem lesz egy hamarosan együtt ilyen sikerült mulatságon.

Tudjátonak nehéz feladat valamennyinek a nevelőtt megfonni a koszorut, mert mind elsők az elsők közöttt s tudositó maga is neki elevenedve a táncznak, elfeledve azt, hogy komoly számadás a kötelessége. Csak szép és kedves emlékezetből állit ösvo egy kis nővsort, megjegyezvén, hogy a kiket kifeledett volna tényleg, ne feledjék el, hogy a reporter kereket oldott, s kedve oldódott a mulató ifjunak.

Többek között megjelentek Szalkay nővérek, Dr. Mariska Károlyné Budapesttől, Rozsnyói Bella Aradról, Pisztory Irén Kolozsvárról, Binder Vilma és Gizella Barótról, Temesvári Izabella, Klucs Izabella Uzonból, Kabdebó Irén Kolozsvárról, Benő Melani Alsó-Tömösről, Kupcsay Janka, Herszényi Gizella Hoszszufaluból, Gödri Irén S.-Szt. Györgyről, Izsák Irma Zágonból Gál Emma, Mariska, László Irma Ilyefalváról, Benedek nővérek Fogarasból, Brassóból: Lázár Olga, Honigberger Helén, Szava Teréz, Sancali Veturia, Máthó Olga, Bányai Mariska, Constanczia és Georgette, Schneil Frida, Adam Irén, Luspinska Ida, Brossek Luja, Hackmüller nővérek, Köpe Ida és Lujza, Röth Zsófika, Korodi Irén, Russ Róza, Czink Jolán, Langer Dóra, Leonhardt Ottília, Zikeli Malvin, Kupferstich Ella, Rosenkranz Mariska, Geócze Sarolta, Reich Vilma, Bauer Janka, Kocziuba Róza Mandl Zelma, Felter Helén, Fronius Sarolta, Weber Julinka, Manaradianu nővérek. Asszonyok: Dr.

— Igen, igen — mi leune akkor, kér. deczék tőbben.

— Furcsa! mi leune akkor. hát . . . hát akkor, a kinek a portáján elégett megüzeti . . . . azt ugy fogjuk kötöni.

— Jó, de vajjon azt az orgonasapot ide adják e nekünk, hogy özvérkedjünk vele?

— Már hogyne adnák, hiszen mi magunknak kérjük, közös czélért, szent eszméért áldozánk. Egyébiránt mi csak a gondolatot adjuk a presbiteriumnak s aztán azt nekik kell végrehajtani. — S ez meg is lesz. Figyeljetek ám reám; a most közelebb hurta mindenik a széket az előadóhoz.

Odahaza mindenik arra törekszik, a férjét hogy az eszmének megnyerje, Elmondja, hogy igy, hogy ugy, máskép nem lehet, rövid idő alatt, a legbiztosabban csak ezen az uton lesz Czapátos orgona. A közben én a pappal számitást csinálltatok. A legközelebbi presbyteriális gyülésen s elő fogja adni a dol got. Meglásságtok, menni fog, a mint a karikacsapás, kapva-kapnak a gondolaton. De hogy is ne! Mekkora faradságtól, kölségkimélestől hercze hurezától menekszik meg a gazda-ember; hamarább pénzét teszi a gabonáját . . . .

Szóval az ügyes papné szépen kieszelte a dolgot.

Mikor a pap, ki a semlegességhez való ragaszkodását az ó élelmes kis felesége megnyőző érvei előtt szegre akesztotta s a presbyterialis gyülésen az uj orgona-párt meglapodasát előadta, számitásen alapuló érvek kel minden oldalról jól megtámogatta, akkor az orgona-ellenzék legmakacsabb emberei, főleg a kurátor uram, igy kiáltottak fel:

— Nó ez már más, a nem afféle asszonyi okoskodás. Igy már magam is hiszem, hogy lesz uj orgona Czapáton.

Persze a pap könnyen érthető okokból elhallgatta, hogy honnan eredett az eszme.

A gyülés ott helyben megválasztotta a czéplőgép vásárló bizottságot, melynek élén maga kurátor uram állott.

Mikor Czapátra a czéplőgép megérkezett, a falu apraja-nagyja kiment elébe, felbokrétázták, megkoszoruztak és megéljenezték.

Hát mikor még az első éles fütyhatástotta a kurátor portája felett a levegőt, akkor volt aztán igazi örüm Czapáton.

A bámulók között nem egy akadt olyan is, ki a hatalmas lengő kerék monoton hangjából azt véllé hallani: „orgona, orgona, orgona"!

A bizony, Isten dicsőségére, Isten segedelmével orgona lett Czapáton, mely mellett a derék kálvinisták ma már bunzon énekllik: „Te benned bizunk eletiül fogva, Uram, tégod tartottunk hajlékunknak!"

És én erősen hiszem, hogy brassói derék protestans nőegyletünk, mint a bunzósának annyiszor kipróbált hajnokai, mint a szent czélok avatott papnói nem sokáig fognak késni a czapáti iju lelkésné egészége miatt jámbakná bármi nemes alakban nyilvánuló követésében, hogy a Rozsó-körüti diszes templom osarnokában uj orgona legyen; melynek hangja belevegyüljön majd az Isten dicső zsolozsmák szavába, a brassói magyar reformátusok hitbuzgó életének, áldozatkészségének legékesebb tanujakánt.

Hogy ugy legyen: szivéből kívánja a

felolvasó.

———

fika Sándorné, dr. Vajna Gáborné, dr. Pacelka Erzsébet, Rombauer Emilné, Benedek Ijulané, Simay Jenőné, Zay Eugenia, Bochkor Ádámné, Ádám Károlyné, Lázár Gerőné, Kahlebó Józsefné, Szentpéteri Antalné, Dr. Piszory Mórné, Bányai Gerőné stb.

A legfesztelenebb jó kedvvel folyt a tánczos.

Az első négyszerzat csaknem csak pár tánczolta s még a negyediknél is voltak 38-an.

A tánczestély erkölcsileg és anyaglag is teljesen sikerült. A magyar egyetemi hallgatók érdemesek nevezetükre.

Ole Ander.

Suum cuique.

Mikor most két éve a fővárosban tartott egyetemes tanítói gyülés előértekezletén Péterfi Sándor országos tanítói mesterház alapításának eszméjét fölvetette s ez ösztönzőleg hatott az egyetemes tanítóságnak ötven fritos összegyűjtésére azott meggyőző kifejezést, — egy erélydrészi tanító volt a második, ki a derék indítványozó példáját követve, ugyanannyi összeggel járult e felette fontos intézmény felállításának az alapjához.

E tanító Bede Dániel, a hosszufalusi állami felső népiskola tanítóestületének egyik tagja volt. Ennek eszközlőszunk kelt, hogy Bede Dániel akkor az egyszer a nemes eszmék pártolásában engedte magát nem felülmúlni, hanem megelőzni; mert úgy tanultuk, úgy ismertük Bedét, mint a ki az áldozatkészség terén első znszlóvitó szokott lenni; mint a ki eszméket keres, hogy azoknak propagandát csináljon és módokon gondolkozik, hogy azokat az eszméket megtestesítse. Véröben van már neki, hogy sorompóba álljon a jókkal a jóért, hogy közdjon a jók sorában, kik fölni tudnak emelkedni a tiesinyeskedésen és a fölötkenyeskedésen, kik a jobb jövő remélnyének valósulását nem oszmelgodott kézzel, s nem a felsőbb hatóságokat dohonestáló szavakkal várják, hanem tesznek is ama jobb jövőért.

Ilyen embernek ismerjük mi Bedét. S tán e rólu való kedvező ítélettünket el sem is mondjuk, ha a brassómegyei tanítóestület schematismusában lapozgatva véletlenül meg nem tudjuk, hogy ő is bátran megtöltheté már tanítókodásának negyedszázados jubileumát. S bizony nem rajtunk múit, hanem az ő szerénységén, hogy nevét nem részesíttöltk a a jói kördemelt óvacziókban. Ám de egyszerű lelke másban sem szereti a feltűnőt, annyival inkább önmagában. Megelégszik a pályáján való kiváló eredménynek megnyugtató érzetével, s a szorosan vett kötelesség teljesítésén kívül ama hatások eletreválásával, melyeket jó szíve sugalatára huszonöt éves tanítói pályáján oly önzetlenül s oly nemes szerénységgel gyakorolt.

S jól is van ez így.

A ragyogó harmatot nem lehet aranyba foglalni; ott alant a vríág kelyhében, a fűszálon van annak helye. Csak így onmagáért s önmagában szép az. A szív megnyugtató tudatának érzése a kulfény a mesterként decoralja.

S bizony a sorok is nem annyira az ő dicséretére vannak szánva, mint inkább a példaadásnak okáért.

Nincs okunk a hízelgésre, de van alkalmunk a becsülés nyilvánítására. Ez adja kezünkbe a tollat, midőn rövid vonásokban megemlékszünk 25 éves tanítói pályájának egy pár fontosabb mozzanatáról.

Bede Dániel tanítói pályáját voltaképen nem az állami szolgálatban kezdte meg. Előbb S.-Szengyörgyön a Mikó kollegiumban volt alkalmazva mint osztálytanító, mintán Székely-Udvarhelyen a jogot és Nagy-Enyeden a ref. theologikomot hallgatta. Két évi sikeres osztálytanítói működése után a berlini egyetemre ment, hol két semesteren keresztül szorgalmasan eljárt du Bois Reymond, Mürke, Duhring, Hoffmann s más híres philosophiai és theologiai tanárok előadásaira. A magyar ifjak Berlinben időző kolóniája ez időtájt nem egy kiváló tehetséggel díszeskedhetett, a többek között ekkor tanultak itt Hegedűs István, Rikkel Gyula. Pajdos; itt volt egyetemi hallgató Herfurt és Hiemesch Ferencz, Brassóváros fókapitánya is, kikkel Bede szoros barátságot kötött. A bölcsészeti és hittani studiumokon kívül szorgalmasan képezte magát a tornában és a műenkben is, Bollermann hires porosz karnagy, különös kedvezményében az akadémiai dalegyletbe is felvette Bedét.

Trendelenburg és Mösmann, Frőbel kartársai barátságukkal tüntették ki a nyíli lelkű s daliás termetű s mindig magyar ruhában járó ifju magyart s bizalmak iránta annyira ment, hogy egyszer keserűen fakadtak ki Frőbel ellen, ki a kiskoru gyermek novelés elveit, melyeket közösen észleltek s közösen alkipítottak meg, könyvbe foglalva magadénak ismertette el a világ előtt.

Berlinből hazatérése után 73-ban ismét a sepsi-szentgyörgyi ev. ref. kollégiumban nyert alkalmazást; de még ez év októberében a magas kormány a hosszufalusi felső népiskolához nevezte ki a természettani tárgyak és a testgyakorlás tanítójául.

Nem szólunk itt szorosan vett tanítói működéséről, mert jó tanítónak lenni semmi körülmények között sem érdem, hanem hivatásszerű kötelesség; de nem hallgathatjuk el a kötelesség sikeres betöltése mellett azokat a társadalmi s szorosan a testületi élet terén kifejtett tevékenységeit, melyek Bedét mint igazán áldozatkész, buzgó, munkás férfiut tüntetik fel.

Nincs az iskolai, a tanítói és községi életnek egy nyilvánulása is, melyben Bedének neve mint indítványozó, alakvető, végrehajtó ne szerepelne. Iskolájában könyörtöt alakít, melynek ma már közel 500 frtot érő könyvtára van, s a szó az E. M. K. E. alapító tagjaul írattja be a 120 frtos tőkét teremt a kör tagjai számára. „Betegsegélyező“ czélunen.

Hosszufalu egykori derék evang. papjának Molnár Viktornak ellőtt emlékére 100 forintot gyűjt.

Az Előrős-alaphoz 60 frtlat járul.

Az országos tanítói menhárza 50 forintot ad.

A négyfalusi szegény csángógyermekek számára Rongyos egyletet alapít, mely azon kívül, hogy évente 50—100 forintot ró ruhát ozat ki, 220 forintnyi tőkének is örvend.

Mint a brassómegyei tanítóestületet elnöke a testület kebelében téríte hozza a tanítói segély- és temetkező egyletet, melynek közel 400 frt alapja van.

Nem csak itt Négyfaluban, hanem szélen Háromszékmegyében is ő volt az első, ki az arra való tehetségeket mükedvelő társulatba vonja. Ma már a négyfalusi tanítók s más mű barátok társulatának nevéhez nem egy szép intézmény van kötve; most a reform. templom építése, majd a tűzoltó egylet szervelőnyeinek beszerzése javara tart sikerült eldadásokat.

Bede mint egyháznak buzgó tagja, bizony nem egyszer szolgált tanácsczal és kalauzczal a hittelen kétkedőknek.

Vendégszerető szülőnél hány meg hány eszme merült fel és testesült meg. Hány meg hány derék s a közélet iránt kelő férfiu dicsérje jó magyaros konyháját s a házigazda nyílt barátságos magatartását, azt eléggé tudják az egyházi és politikai mozgalmak koritcusai.

Meg kell azonban valamiunk, hogy Bede Dánielnek mindez könnyen telik: a szó legszűkebb értelmében Bede jó módu ember, szülőfalujában virilis; örökölt vagyonát praktikus számitni tudó eszével évről évre növelvi, gyarapítja. Mint szorgalmas gazda, minden alkalmat megragad, hogy dasi örökét most pár éve meghalt bátyja á örvájnak rendbe hozva, gyarapítva adja át.

A vagyont nem czélunk, hanem eszköznek tekinti. Eszközöli a jótékonyságunk és áldozatkészségnek. Segít megszorult tehetősrátján sokszor tetemes kárral is: de legtöbbet segít szegényosru tanítványain. Mint iskolájuk internátus-tartója napunkint 32 növendéket élelmez s ezeken kívül bizony nem egy szegény ifju, ki e beneficiumban nem részesül! — ennyiről asztalánál.

Összeforri lelke az iskolával, annak minden javaráó tanulójával; elvallhatlanul egyénségének füste az önképzőkör alkal tanítványait. Nem egyszer diczekedett el előttem egyik-másik tanítványának előrehaladásával; s bizony nem egy vallhatja be teljes őszinteségel, hogy a társadalomban nyert szép állását egyebek közt Bedének is köszönheti. Azok a derék czángó tanítók, kik egykor tanítványai voltak, tőle nyerték az első impulzust a pályaválasztásra.

Mint barátjait ölelé most keblére őket s nem vonja meg tőlük az egykori tanítói szeretetét, barátságát.

Szóval mi Bede Danielben azt a férfiut birjuk, ki a társadalmi élet minden megközelíthető terén eredményeket mutathat fel. Pedig hanyszor volt alkalma sajnosan meggyőződnie. hogy a hová tovább mind inkább s minden irányban megcsappanó lelkesítésű illusionak tekintse oly eszméit, melyeket nem a maga birnevére, tekintélyének emelésére, hanem iskolája s a vele egy pályán működő tanítótársai anyagi jóléének s társadalmi tekintélyének emelése érdekében — vetett fel s testesített meg.

S daczára e megszokott sajnos jelenségnek, Bede a huszonöt év előtti ifjui lelkesültségéből nitt sem veszitett: a mások közönyösége, a mások lethargiája nem tudja olriasztani a közügyek iránti szeretetről.

Ez neki életelome, melynek fénye, melegitő sugara el nem homályosuí, meg nem hidegül addig, mig hatni, alapitani és gyarapitani való van a haza oltára körül.

E meggyőződéssel tesszük le tollunkat s ama kívánságunkkal zárjuk be megemlékezéseinket: vajha Bede Dániel baratunk nyomdokaiba minél tobb követő lépne.

E . . . t . . . ö.

Politikai hirek

Bécsből írják a „Pester Correspondenz“-nek: A bolgár szobranje elnöke, Klatkov, állitólag ugy nyilatkozott itt, hogy Hitrovo akaruródaja Bukarestből Becsbe tétetett át s ezentul az idevaló orosz nagykövetség végső szárnyai alatt fog működni. Ez igen igaztalan állitás. Sem Lobanoff herczeg, egy tökéletes gentleman és Ausztriae-Magyarországnak és a nyugati kulturának határozott barátja, sem helyettese, Kantakuzene herczeg nem valószínűleg kiléteiére, és ha mégis ily valószínűsége forditaínak hozzájuk, inkább lémondanának, hogysem ily iroda vezetése által beszennyezzék jellemüket. Igaz, két munkatársa a famózus Hitrovnak Becsbe érkezett, de oszt egyenesen Péterváról kaptak utasitást, hogy az ifjuesöhkel és a szlovénekkel érintkezzenek. Ismerik őket s az ujjukra néznek: ily ember sem fognak végtelenül s az első kedvező alkalommal értésükre fogják adni, hogy jó lesz, ha eltünnek innét.

HELYI HIREK.

Meghivó. A magyar orvosok és természetvizsgálók XXVI-ik vándorgyülésének nagyvaláasztmánya folyó hó 24-én (szerdán) reggel a fóreülésbóla igazgatói irodájában ülést tart, melyre a vándorgyülés helyi tisztviselői mind hivatalosak.

Nuricsán József dr., egyetemi assistens ma estei előadására a realiskola tornatermében kiküldöttsen felhivjuk a a közönség figyelmét.

Beküldetett. Obert F. tegnapi felolvasásában a vándorgyülés megnyitó ülésén oly tendenczózus kifakadásokkal élt dogmai tekintetben, hogy ellene czélunk, hogy tobb jelenvolt érzését a legméjebben megsértette. Tobb illemet vártak tőle.

Tanáltatott. Az egyetemi hallgatók tegnapi tánczestélyén egy pénzszerzőy tanáltatott bár czimbora. Tudjadonosa átvehetti azt lapunk utján a rendeszőgtől.

Vándorgyülési ügyek. A t. orvos urakuak szives figyelmébe ajánlva! A magyar orvosi irodalom utóbbi időben nagyobb lendületet vett és annak erélyes terjesztésével, valamint kiadásával az elnöysen ismert Frankne Pál orvosi szakkönyvkereskedés Budapesten mint specialitás már évek óta foglalkozik. A czég ujebb jegyzékek kiosztása czéljából Schwörer József helyettesét küldte a vándorgyülésre, ki szivesen szolgál a szükséges felvilágositásokkal.

Zeneestély. Ma este a Zöldfa-vendéglő kertheljségében a városi zenekar estélyt ad, melynek egyik érdekes számát „a tartalékos álma“ képezi. Ziehrer e szerzeménye közkívánatra adatik elő.

Ha nem kapok, lopok. Weisz M. klastrom-utczai kereskedő üzletében alkalmazott Löwi Dániel segéd meglopta gazdáját s tegnap a rendőrségre kisértetett.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az E. K. E. háromszékvármegyei osztályának kirándulása. A folyó hó 17-én és 18-án rendezett kirándulás alkalmával tartott közgyűlés határozata folytán aug. hó 27-én és 28-án a gyulafalvi faipar-vállalat megtekintése czéljából osztályunk kirándulást tart. A Kolozsvárról jövő vendégek a reggeli gyorsvonatot használhatják, mely összekötöttésben áll a háromszéki vasutlal. A résztéres programmot jövő számunkban közöljük, addig is jelentkezhetnei Berecz Gyula egyesületi titkárnál Sepsi-Szentgyörgyön.

Hirdetmény. Van szerencsénk a t. közönség tudomására hozni, hogy mai naptól fogva a podgyász-szállítást valamennyi közuti vonatainkkal közvetítjük. A podgyászok feladása bármely állomás és megállóhelyen közvetlen a vonatokinál eszközlendő, mig azok átvétele — ha a megérkezéskor azonnal nem eszközöltetik — Brassó főállomás, Bertalan, Hosszufalu és Sötétlér állomásaikon fognak — a menet irányához képest — deponáltatni, hol azok bármikor átvehetők. Kolozsvárti, 1892. évi augusztus hó 19-én. A magy. kir. államvasutak üzletvezetősége.

Szerkesztői üzenetek.

E . . . t . . . nek Csben. Daczára a czikk hosszuságának, szivesen közöltük azt, a miskor ő kelesnek látott vendégkönt üdvözöljük munkatársaink sorában.

HIRDETMÉNYEK.

Tanulók ellátása.

1—2 tanuló lelkiismeretes ellátásban, pontos felügyelet mellett, — hol már azelőtt is ilyenek ellátásban voltak, — felvétetik. — Bővebbet: özv. TEMESVÁRI JÁNOSNÉNÁL, Kórház-utcza 18. sz.

507 (1—3)

A brassói m. kir. országos szemgyógyintézet igazgatójától.

Szám: 101/1892.

Árlejtési hirdetmény.

A m. kir. belügyminiszter ur 5 nagyméltóságu folyó évi augusztus hó 12-én 48,688. VI. — 12. szám alatt, a brassói m. kir. országos szemgyógyintézet beteged elemczősének árlejtés utján való biztositási kegyveskedett elpendíni. Ennélfogva felhivatnak mindazok, a kik ezen élelmezési elvállalni kivánják, hogy ebbeli, irásba foglalt zárt ajánlatukat *Urmös Maurer Mihály* császári és királyi kamarás főispán ur é méltóságához folyó évi **szeptember hó 22-ig** bezárólag terjeszszék be, annál inkább, mivel a később érkező ajánlatok ezen határidőn tul figyelembe nem vétetnek.

Vállalkozó köteles ajánlatához 500 — azaz ötszáz forint o. é. bánatpénznek a helyebli m. kir. adóhivatalnál történt letételérol szóló elismervényet becsatolni, a mely összeg a szerződés megkötése esetén az óvadékot képezendi.

Az élelmezés 1893. évi január hó 1-én reggeli 7 órakor kezdődik és 1895. évi december hó 31-én este 6 órakor végződik.

Az árlejtési feltételek megtekinthetők az országos szemgyógyintézet hivatalos helyiségében, Csokorak-utcza 32. házszám alatt, naponta délelőtt 10—12, és délután 3—6 óráig.

Brassó, 1892. augusztus 21.

Dr. Fabritius József,
igazgató főorvos.

(506) 1—3

Sz. 348—892

Pályázati hirdetmény.

Fogaras-vármegye törvényhatóságánál 3 egyenként 300 frt évi fizetés és 60 frt évi lakbér-illetménnyel egybekötött jegygyakornoki állomás üresedésben van, és miután e vármegyében az 1885. t. t. 23. szakaszban megfelelő egyszer csak állomásokra nem jelentkeztek, ez utóbbiakra ezennel pályázatot nyitok.

Pályázni ohajtókat felhivom, hogy az 1883. évi 1. t. cz. vonatkozó §-ra értelmében felszerelt folyamodványaikat hozzám folyó évi **szeptember 10-ig** nyujtsák be.

Fentebbi határidő eltelte után beérkezendő folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Fogaras, 1892. augusztus 11.

Bausznern s. k.,
főispán.

A hivatalos másolat hitelénél:

Gönda János
várm. kiadó.

500(3—3)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

498. szám./v.

Hirdetmény.

Brassóvármegye közigazgatási bizottsága az 1892. évi augusztus hó 8-án kelt 687. sz. rendeletével a Bácsfalu ösánczi törvényhatósági közút 2—4 szakaszán Csernátfalu községben levő útárok belődésének illetve burkolásának helyreállítását 1338 ft 5 krszez erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosítának biztosítása czéljából az 1892. évi **augusztus hó 29-ik** napjának d. e. 10 órájára a brassóvármegyei m. kir. állampénztári hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyzni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számitandó, s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatukat kitűzött nap d. e. 9 óráig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó másatati nyelvet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponkint megtekinthetők.

Kelt Brassóban. 1892. évi augusztus hó 15-én.

505 (2—3)

Brassómegyei m. k. Építészeti Hivatal

Kerestetik

a **„Brassói Magyar Darda"** egyleti helyiségébe egy arra való egyén, ki az egyesületben előforduló szolgai teendőket, nevezetesen: tagsági díjak beszedését, közgy. és választmányi gyűlések összehivását, meghivók a más helyben szükséges levelezések szükségszerinti kézbesitését, illetve kihordását stb. végezze.

A Dardát az illető vállalkozónak 2 szoba, konyha, pincze, hű stbiből álló lakást biztosit a Kolostor utczza 13. sz. a. épület első emeletén.

Jelentkezhetni folyó **augusztus hó 25-én** déli 12 órán JÓZSA MIHÁLY dardárdi alelnök urnál Bolonya, Kut ucza 1 sz. a.

502 (3—3) AZ ELNÖKSÉG.

ESKÓR

(nyavalyatörés)

gyógyitható visszavés nélkül. Ezerek bi zonyitják a tudomány ezen csodaszerű vivmányát.

Kimeritő tudositások válaszbélyegei együtt intézendők a következő czimre:

„Office Sanitas" Párihan, 30., Faubourg Montmartre.

479 (04—*)

Szülők figyelmébe.

Két, három, jó házból vale tanuló ifju megfelelő gondozás mellett teljes ellátásra jutányos havi díjért elfogadtatik JÓZSA MIHÁLY tanitónál. Brassó-Bolonya, Kut-utcza 1. szám alatt, az állami főreáliskola és áll. kereskedelmi akadémia szomszédságában.

503 (3—3)

Ház eladás.

Hirscher utcza 24. szám alatti ház, üzlet változtatás végett.

szatócs-üzlettel együtt eladó.

Eladási ár: **9000 frt**, melynek fele a házra tábláztható, másik fele készpénzben fizetendő.

Jelenlegi bérösszege **900 f.t.**

Értekezhetni: ugyanott a tulajdonosnál.

501 (2—3)

Naponta friss töltés kapható.

ELŐPATAKI GYÓGYVIZ

a világ első égvényes vasas savanyuvize

mely 200 éo óta van forgalomba, több világkiállitásokon kitüntetve s páratlan gyógyhatásánál fogva bel- és külföldi orvosi tekintélyek által elismerve és ajánlva.

E en ásványvíz különösen javaltatik a gyomor és belek idült hurutjaiban, máj- és lépdaganatban, az epe kivezető csövének hurutos bántalmaiban, s az ezen állapotból származó sárgaságban, fejlődési sápkorban, vérszegénygben, altesti vérpangásban, különösen aranyérben, a vesék és hugyhólyag hurutos bántalmaiban, vese és hugykövek képződésénél, a méh idült bántalmaiban.

Ezen ásványvizet mecsak a betegek használják, egészséges embereknek is üdito italul szolgál

s borral vegyitve a háztartásnál általános használtatban van.

Ez az egyedüli ásványvíz, mely borral használva nem hevít, s a gyomrot nem szorítja.

Goldstein József,
gyógyforrások bérlője

(404) 30—00

Naponta friss töltés kapható.

Naponta friss töltés kapható.

Főraktár: Szt.-János-utcza 27. Rézer S.-nél.

Máriaczelli Gyomorcseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, szélkórkóchtban és altalánosan ismeretes hasi és mirgedes.

Gyomorgyengeség, étvágytalanság, gyomorszorgés, bőrös lehelet, hányinger, savanyu felböfögés, gyomorfájás, kösszegyes rosszullétek, hasfáj, szélgyülés, erős és hosszú gyomorgörcs ellen.

Hatlelme gyógyszerészek és orvosok dicsérnek a nagyszerűen ős a gyomorbeli szérmszerű gyógyszerhatásaiban és szabadsági, gyötrődés, mérgezés és lázgor el a mi.

Emlitett hajtókat a **Mariaczelli gyomorcseppek** ezek oda kitűnőleg bizonyult is, a mint szám ezer meg tisztelő levelei is bizonyitják. Egy üveg ára használati utasitással együtt 1 frt. Egy üveg ára 50 kr.

Magyarországi fő-raktár:

Tárik József gyógyszertára
Budapest, Király utcza 12 sz.

A védjegyet és aláirást tisztesen tessék megtekinteni! Csak az eredetiek tesszik elismerésünk megbizhatóságát, más szóval van megszerve a királytól aláirásával és Barik az ezen szavakkal: „Máriaczelli gyomorcsepp".

A Mariaczelli gyomorcseppek valódian kaphatók:

Brassóban: Hornung Gyula, Jekelius F. üvegyár, Kelemen Ferencz a „Fehértemplomhoz" és Kugler E. „Hygeia" gyógyszerész uraknál.

Hnsszufalun Jekelius Gusztáv gyógyszerész urnál.

(286/25—43)

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi gyógyitás
—
Nyári gyógyitás
—
Oszi gyógyitás
—
Téli gyógyitás

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A. sokszorositott czége látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálh, gyomorszorgás, szélrekedésnél, májbajok vértoluláss aranyér és a legkülönfélébb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasitással 1 frt.

Raktárak az ország nevezetesebb gyógyszertáraiban.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállitó BÉCS Stadt. Tuchlauben 9.

Székküldés naponta utánvét mellett 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásoknál az ón Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szivélyes „Isten fizesse meg"-et mondok érte; ezeka gyomrot jóvá és a fót könnyüvé teszik.

Tisztelettel
STEINKO P. J., lelkész Honnetschlag-ban

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Legjobb bedörzsölő szer köszvény csúz és minden meghűlési betegségek ellen.

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tüntetí fel és „A. MOLL" felirattu önozattal van záróva. A MOLL-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csúz és a meghűlés egyéb következményeinél legismeretesb népszer. — Egy onozott eredeti üveg ára: 90 krajczár.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS.

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállitó által,
BÉCS, I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett tejesittetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni

Székküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz, Bécs.

Kitünő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segitségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel

Hornof, lelkész Micholup-ban.

Raktárak Brassóban: Jekelius Nándor, Roth Viktor, Kellemen Ferencz, Kugler Ede gyógyszerész uraknál; Demeter Eremias unokácsocse, J. L. és A. Hesshei ur. és Hornung Gyula & Teutsch urak kereskedéseiben.

356 (23—60

Cognac-quint-kivonat.

Vélegy a cognac-quint-kivonat mártatva.

Kitünő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatti készitésére, mely a valódi francia cognacnál semmiben sem különbözik, ajánlom e jónak bizonyult különlegességet.

Ára 1 kilónak (elég 100 liter cognac elkészitésére) 16 frt o. é. Készitési utasitás ingyen mellékeltetik.

Legjobb sikerért és egészséges gyártmányért kezeskedem.

Spiritusz megtakaritás

érhető el feltétlenül hatlan *pálinka erősitő-kivonatom* által; ez az italoknak kellemes, erőteljes izet ád és csakis nálam kapható, ára kilonként 3 frt 50 kr. (600—1000 literre) használati utasitással együtt.

E különlegességekem kivül ajánlom még valamennyi *essenziámat, rum, szilvapálinka, törkély, fűkserű*, valamint a létező *likőrök, szeszesitalok, ecet* és *koreczet* készitésére feltétlenül hatlan minőségben. Készitési utasitások ingyen mellékeltetnek.

Árjegyzés ingyen.

Egészséges gyártmányokért kezességet vállalok.

POLLK KÁROLY FÜLÖP
essencia-különlegességek gyára PRAGA-ban.
464 (13—50) (Tisztes képviselők-keresteinek.)

Brassó, nyomatott a kiadó-tulajdonos KÖZMŰVELŐDÉS irodalmi és nőnyomdai részvénytársaság nyomdájában.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.